9.11.2022

Eduskunta, liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Liikenne- ja viestintävaliokunta perjantai 11.11.2022 klo 11.15 / HE 241/2022 vp / Lausuntopyyntö

Asia: HE 241/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+241/2022

Valtiovarainministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Hallituksen esityksessä ehdotetaan annettavaksi tarvittavat säännökset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/784 verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta täytäntöön panemiseksi.

Esityksessä ehdotetaan, että asetuksessa säädettyjen terroristista verkkosisältöä koskevien poistamismääräysten ja rajat ylittävissä tilanteissa toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tekemien poistamismääräysten arvioinnin osalta toimivaltainen viranomainen olisi poliisi. Asetuksessa säädettyjen erityistoimenpiteitä koskevien päätösten osalta toimivaltaiseksi viranomaiseksi esitetään Liikenne ja viestintävirastoa (Traficom). Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian hyväksymisen jälkeen.

Nykytilanteessa Suomessa ei ole viranomaista, jonka tehtäviin kuuluisi etsiä ja esittää poistettavaksi terroristista verkkosisältöä. Poistamismääräysten tekeminen ja toisen viranomaisen poistamismääräysten arviointi olisivat Suomessa uusia tehtäviä. Samoin asetuksen mukaisten säilytyspalveluntarjoajien erityistoimenpiteiden valvonta ja seuraamusten määrääminen asetuksen velvoitteiden rikkomisten johdosta olisivat uusia viranomaistehtäviä.

Esityksessä arvioidaan, että EU-asetuksen täytäntöönpano aiheuttaa lisätehtäviä, lisämenoja ja muita viranomaisvaikutuksia, kuten tietojärjestelmämuutoksia, henkilöstön koulutusta ja henkilöresurssilisäyksiä poliisihallinnossa ja Traficomissa. Suurin osa vaikutuksista johtuu asetuksen suoraan sovellettavista säännöksistä.

Poliisille esityksen mukaiset tehtävät merkitsisivät neljän henkilötyövuoden tai 280 000 euron pysyvää resurssitarvetta. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin tehtävien arvioidaan edellyttävän lisärahoitusta 2 henkilötyövuotta tai 260 000 euroa.

Esitysluonnosta koskevassa lausunnossaan valtiovarainministeriö totesi seuraavaa. Koska hallituksen esityksen mukaisesti viranomaisille syntyisi uusia tehtäviä, joiden perustamisesta arvioidaan aiheutuvan tehtävät hoitaville viranomaisille kustannuksia ja lisäresurssitarpeita, on kyseessä budjettilaki, joka tulisi valmistella samanaikaisesti talousarvioesityksen kanssa. Aikataulullisesti tämä voisi tarkoittaa hallituksen esityksen antamista budjettilakiesityksenä vuotta 2023 koskevan talousarvion valmistelun yhteydessä. Mikäli katsotaan, että uudet tehtävät ovat hoidettavissa virastojen nykyisellä resursoinnilla, tulisi tämä selkeästi kirjata hallituksen esitykseen. Tällöin kyse ei ole budjettilaista ja se voidaan antaa talousarviomenettelyn aikatauluista ja päätöksistä erillään. Hallituksen esityksen edellyttämiin resurssitarpeisiin otetaan yllä todetun mukaisesti kantaa osana talousarviomenettelyä ja julkisen talouden suunnitelmaa koskevaa valmistelua.

Esitys annettiin vuoden 2022 neljänteen lisätalousarvioesitykseen liittyvänä budjettilakina. Hallituksen neljännen lisätalousarvioesityksen mukaisesti, poliisille ollaan puoltamassa esitetty kahta kuukautta vastaava laskennallinen osuus eli 46 000 euroa. Täysimääräinen vaikutus sisältyy sisäministeriön ehdotukseen täydentävästä talousarvioesityksestä vuodelle 2023. Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetaan 43 000 euron lisäystä vuodelle 2022 neljännessä lisätalousarviossa ja vuoden 2023 osalta vaikutus katetaan varsinaiseen talousarvioon esitetystä 4 milj. euron lisäyksestä viraston resurssien vahvistamiseen huomioiden myös uudet säädöshankkeet.

Ehdotus on valmisteltu valtiovarainministeriön näkemyksen mukaisesti oikealla tavalla budjettilakina, ja siihen sisältyviin resurssiesityksiin on otettu kantaa osana vuoden 2022 neljättä lisätalousarvioesitystä. Vuotta 2023 koskevaan resursointiin otetaan kantaa osana täydentävää talousarvioesitystä vuodelle 2023 ja tämän jälkeisiä vuosia koskevaan resursointi käsitellään vuosia 2024-2027 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa keväällä v. 2023.

Lauri Taro
Budjettineuvos